

Videoharjoitus

Tavoitteet:

- Tutustua kahden Nairobissa kadulla asuvan ja työskentelevän nuoren ajatuksiin turvallisuudesta
- Pohtia, minkälaiset asiat vähentävät ja lisäävät nuorten turvallisuutta globaalisti
- Pohtia kovan ja inhimillisen turvallisuuskäsityksen eroja

Tarvikkeet:

- Kun ei tarvii pelätä -kampanjan [videoklippii](https://youtu.be/NrGsLzzNJ3U) (<https://youtu.be/NrGsLzzNJ3U>)

Ryhmäkoko:

- Sopii kaiken kokoisille ryhmille. Videoon liittyvän purkukeskustelun voi toteuttaa pariporinana, pienryhmissä, koko ryhmän kanssa tai yksilöllisenä pohdintatehtävänä.

Ikäsuositus:

- Yläkoulu ja toinen aste (purkukeskustelussa kaksi eri kysymyspatteristoa eri ikäryhmille)

Kesto:

- 20–30 min.

Taustaksi:

Videolla esiintyy Undugu-järjestön tukemissa nuorten yhdistyksissä jäseninä olevia nuoria. Undugu on Taksvärkki ry:n kumppanijärjestö, jonka työtä Taksvärkki tukee muun muassa Taksvärkki-keräyksen tuotoilla. Voitte lukea lisää Taksvärkin yhteistyöstä Undugun kanssa [täältä](#) (www.taksvarkki.fi/kehitysyhteistyo/kehitysyhteistyohankkeet).

Harjoituksen kulku:

Kerro ryhmälle, että katsotte seuraavaksi videon, jonka kesto on n. 6 minuuttia. Videolla kaksi Nairobissa, Keniassa, elävää nuorta kertovat elämästään, tulevaisuuden haaveistaan ja ajatuksistaan turvallisuudesta. Nuorten nimet ovat Dennis ja Tabitha.

Katsokaa video Taksvärkin Youtube-kanavalta. Voit valita tekstitysasetuksista selkokielen (valikossa ”aimara”), suomen-, englannin- tai ruotsinkieliset tekstitykset. Myös tekstitysten kokoa voi tarvittaessa suurentaa Youtubessa.

Videon katsomisen jälkeen purkaka videoon herättämiä ajatuksia alle listattujen kysymysten avulla. Voit toteuttaa purun ryhmästä riippuen pariporinana, pienryhmäkeskusteluna, yksilötyönä (esim. kirjallisesti) tai koko ryhmän keskusteluna. Voitte valita kysymyksistä vain osan tai käydä läpi ne kaikki.

Purkukysymykset yläkouluun:

1. Millaisissa tilanteissa nuorella voi olla turvaton olo? Voitte miettiä arkisia esimerkkejä Suomesta (koulu, vapaa-aika) tai pohtia kysymystä eri puolilla maailmaa elävien nuorten näkökulmasta.
2. Dennis sanoo videolla, että ”me nuoret Keniassa kohtaamme ihan samoja haasteita kuin nuoret Suomessa”. Oletko samaa vai eri mieltä? Perustele!
3. Dennis sanoo videolla, että poliisien väkivaltainen toiminta ja aiheettomat pidätykset vähentävät nuorten turvallisuutta Nairobissa. Millaista vaikutusta poliisilla on mielestänne nuorten turvallisuuteen Suomessa?

Purkukysymykset toiselle asteelle:

1. Mitä turvallisuuteen liittyviä haasteita nuoret Suomessa kohtaavat? Ovatko ne samoja vai erilaisia kuin ne, joita Tabitha ja Dennis mainitsivat videolla?
2. Julkisessa turvallisuuspuheessa korostuvat usein ns. kovaan turvallisuuteen liittyvät kysymykset, eli voimankäyttö ja sotilaallinen valta. Mitä ongelmia voi liittyä siihen, jos ajattelemme turvallisuutta ainoastaan aseiden, väkivallan ja rikollisuuden kautta? Millaisia turvallisuuteen liittyviä näkökulmia keskustelusta jää silloin piiloon?
3. Dennis ja Tabitha mainitsevat videolla, että nuorten huumeidenkäyttö, väkivalta ja rikollisuus lisäävät turvattomuutta. Mitä syitä näiden haasteiden taustalla voi olla? (Voitte miettiä kysymystä myös Suomen kontekstissa.)

Vinkkejä purkukysymysten käsittelyyn ryhmän kanssa:

Yläkoulu:

- **Kysymys 2:**

- Kysymykseen ei ole oikeaa tai väärää vastausta ja purussa voi olla hyvä pohtia sekä Kenian ja Suomen nuoria yhdistäviä seikkoja että sitä, millaiset haasteet ovat erilaisia Keniassa ja Suomessa.
- Nuoret kaikkialla maailmassa ovat huolissaan samankaltaisista asioista: syrjintää ja eriarvoisuutta, väkivallan uhkaa, rikollisuutta ja erilaisia kriisejä esiintyy kaikkialla maailmassa. Esimerkiksi korona vaikutti nuorten elämään ja turvallisuuteen ympäri maailmaa. Eri puolilla maailmaa asuvia nuoria huolestuttaa mm. tulevaisuuden toimeentulo, oma pärjääminen ja pulmat ihmissuhteissa.
- Toki haasteissa on myös alueellisia eroavaisuuksia. Keniassa suhteellisesti Suomea suurempi osa nuorista kokee köyhyyttä, koulupudokkuutta ja osattomuutta. Kodittomuus, teiniraskaudet ja nuorten rikollisuus koskettavat monia nuoria Keniassa.

- **Kysymys 3:**

- Nairobissa kadulla asuvien ja työskentelevien nuorten kohtaama poliisiväkivalta on todellinen ongelma.
- Undugun toimintaan osallistumisen myötä nuoret ovat alkaneet tehdä yhteistyötä poliisin kanssa, mikä on lisännyt turvallisuutta yhteisöissä.
- Poliisin ydintehtävä on ylläpitää yleistä turvallisuutta – Suomen Poliisin slogan on “kaikkien turvaaja kaikkina aikoina”. Poliisin toiminta turvallisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseksi perustuu lainvalvontaan ja järjestyksen ylläpitoon. Poliisilla on oikeus rankaista lain tai järjestyksen rikkomisesta voimakeinoja käyttäen.
- Iso osa nuorista Suomessa kokee poliisin neutraalina tai turvallisuutta lisäävänä tahona. Suomessakin osa nuorista voi kuitenkin kokea turvattomuutta suhteessa poliisiin. Tutkimusten mukaan esimerkiksi romanit kohtaavat paljon syrjintää poliisin taholta ja poliisin toiminnassa ajoittain ilmennyt **etninen profilointi** on puhuttanut myös Suomessa. Etninen profilointi tarkoittaa tilannetta, jossa esimerkiksi poliisi kohdistaa ihmiseen toimenpiteitä hänen oletetun etnisen taustansa perusteella. Esimerkiksi viimeksi keväällä 2024 yhdenvertaisuusvaltuutettu on tehnyt suosituksen Poliisihallitukselle etnisen profiloinnin kiellon systemaattisemmasta valvonnasta.

- On hyvä muistaa, että poliisi ei suinkaan ole ainoa (eikä merkittävinkään) turvallisuuden edistäjä yhteiskunnassa. Päiväkodit, koulut, vapaa-ajan nuorisotoimi, yms. ovat merkittävässä roolissa turvallisen ympäristön luomisessa. Jokainen meistä vaikuttaa myös oman lähiympäristömme turvallisuuteen omalla toiminnallaan!

Toinen aste:

- **Kysymys 1:**

- Ks. yläkoulun kysymyksen 2 purkukeskustelun vinkit

- **Kysymys 2:**

- Kova turvallisuuspuhe korostaa uhkia ja konflikteja. Silloin sotilaallinen ja valtiollinen voimankäyttö nähdään ratkaisuna turvallisuuteen liittyviin ongelmiin. Kovalle turvallisuuspuheellekin on paikkansa, mutta joitakin näkökulmia turvallisuudesta jää piiloon, mikäli keskitytään **vain** kovaan turvallisuuteen.
- Tällainen puhetapa lisää herkästi epävarmuutta ja pelkoja turvallisuuden tunteen lisäämisen sijaan.
- Kovan turvallisuuden korostaminen voi johtaa myös siihen, että yksilön tai tietyn ihmisryhmän turvallisuus ja ihmisoikeudet asetetaan vastakkain valtion turvallisuuden kanssa. Saako ihmisten oikeuksia rikkoa, jos sillä voidaan turvata tiettyä aluetta tai jotakin toista ihmisryhmää? Voidaan myös ajatella, että kysymyksenasettelu itsessään on mahdoton. Eivätkö juuri ihmiset ja ihmisryhmät ole ne, joita turvaamisen laeilla ja erilaisilla instituutioilla näemme tärkeäksi? Mitä jää suojeltavaksi, jos ihmisten turvallisuus nähdään toissijaisena?
- Vaihtoehtoinen näkökulma turvallisuuteen on esimerkiksi inhimillinen turvallisuuspuhe. Tämä tarkoittaa keskittymistä turvallisuuteen osana ihmisen arkea: millaiset asiat saavat meidät kokemaan turvallisuutta tai turvattomuutta.
- Inhimillisessä turvallisuuspuheessa yksilöiden ja ryhmien turvallisuus nähdään lähtökohdana globaalille turvallisuudelle. Myös Taksvärkin kehitysyhteistyö lisää turvallisuutta inhimillisistä lähtökohdista ennaltaehkäisten nuorten kokemia uhkia, lisäten yhteistyötä eri ryhmien välillä ja tarttumalla turvattomuuden juurisyihin.
- Inhimillinen turvallisuuspuhe tunnistaa myös, että elämme keskinäisriippuvaisessa maailmassa. Suomessa elävien turvallisuus riippuu myös lähinaapureiden ja kauempana sijaitsevilla maissa elävien ihmisten turvallisuudesta. Turvallisuuden edistäminen maantieteellisesti kaukana sijaitsevilla kohteissa ei ole Suomen turvallisuudesta pois.

- **Kysymys 3:**

- On hyvä tarkastella kriittisesti huumeidenkäytön, väkivallan ja rikollisuuden taustalla olevia juurisyitä ja ymmärtää, että nuorten ajautuminen rikolliseen toimintaan kumpuaa heidän oikeuksiensa polkemisesta ja osattomuudesta.
- Kenian asukkaista noin 60 % on alle 24-vuotiaita ja noin 36 % kaikista asukkaista elää köyhyysrajan alapuolella. Toisaalta maassa elää paljon myös rikkaita ja keskituloisia ihmisiä.
- Keniassa erityisesti lapset ja nuoret, jotka ovat köyhiä ja muuten syrjityistä väestöryhmistä, ovat alttiimpia haasteille, kuten heikoille mahdollisuuksille käydä koulua, saada terveyspalveluita tai työllistyä.
- Yleisesti arvioidaan, että 43 prosentilla Kenian 15–24-vuotiaista nuorista ei ole tarvittavia taitoja, joiden avulla he voisivat työllistyä ja elättää itsensä.
- Heikommassa asemassa olevien perheiden nuoret ovat joutuneet muita useammin lapsuutensa aikana hyväksikäytetyiksi sekä kohtaamaan väkivaltaa, hylkäämistä, lapsiprostituutiota tai huumeiden käyttöä.
- Kaduilla työskentelevät ja asuvat nuoret kohtaavat kaltoinkohtelua ja heidän oikeuksiaan rikotaan.
- Taksvärkki tukee Undugun työtä yhteisöjen asennemuutoksen ja viranomaisyhteistyön eteen. Näin mahdollistetaan yhdistysten nuorille paremmat puitteet toimeentulolle ja mahdollisuudet rakentaa turvallisempaa tulevaisuutta.
- Myös Suomessa nuoret kohtaavat eriarvoisuutta riippuen perhetaustasta, terveydentilasta, äidinkielestä ym. Suomessakin nuorten rikollisuuden, katuväkivallan ja päihteidenkäytön taustalla on usein näköalattomuutta, ylisukupolvista köyhyyttä ja / tai jo varhaislapsuudesta alkanutta vaille tukea jäämistä.
- On hyvä huomioida, että köyhyys itsessään ei ole päihteidenkäytön tai väkivaltaisuuden syy, vaan näitä haasteita esiintyy kaikissa yhteiskuntaluokissa. Myös hyvätuloisesta perheestä tuleva lapsi tai nuori voi jäädä vaille tarvitsemaansa tukea ja toisaalta vähävaraisessa perheessä eläminen ei tietenkään johda rikollisuuteen tai väkivaltaisuuteen eikä tarkoita, että elämä olisi näköalaton.
- Voitte myös pohtia ryhmän kanssa, mistä köyhyys ja eriarvoisuus johtuvat. Syyt esimerkiksi eri maiden väliselle eriarvoisuudelle ovat yhteiskunnallisia ja rakenteellisia. Monet maailman köyhimmistä maista ovat olleet eurooppalaisen siirtomaavallan alaisia ja kärsivät edelleen sen seurauksista. Voitte lukea lisää globaalin eriarvoisuuden juurisyistä ja siitä, miten siihen puututaan

kehitysyhteistyöllä, esimerkiksi täältä

(https://fingo.fi/wp-content/uploads/2023/05/Usein-kysytyt-kysymykset-kehitysyhteistyosta_3.pdf).